



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **Mgr. P. V.**, zastoupen Mgr. Lucíí Foffovou, advokátkou se sídlem Hálkova 1004, Městec Králové, proti žalované: **Česká lékárnická komora**, se sídlem Rozárcina 1422/9, Praha 4, zastoupena Mgr. MUDr. Jaroslavem Maršíkem, advokátem se sídlem náměstí Svobody 1/40, Teplice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2019, č. j. 6 A 73/2016 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Shora označeným rozsudkem Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“) byla zamítnuta žaloba, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí představenstva České lékárnické komory (dále též „žalovaná“, či „správní orgán“) ze dne 9. 2. 2016, č. j. DO-02-1904/15, jímž byla zamítnuta žádost žalobce ze dne 8. 12. 2015 o vydání osvědčení pro výkon funkce vedoucího lékárníka v lékárně ATRIUM, Černokostelecká 255/22a, Říčany (dále též „lékárna v Říčanech“). Žádosti nebylo vyhověno z důvodu, že žalobce již vykonává (na základě osvědčení č. 248/2014) funkci vedoucího lékárníka v jiné lékárně (Lékárna svatého Prokopa, Palackého 76, Žiželice nad Cidlinou; dále též „lékárna v Žiželicích“).

[2] Městský soud nepřisvědčil námitce, že žalovaná se dopustila nesprávného výkladu § 79 odst. 6 zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech, ve znění účinném od 2. 4. 2013 (dále též „zákon o léčivech“). Podle městského soudu provedla žalovaná správný výklad uvedeného ustanovení. I podle městského soudu z § 79 odst. 6 zákona o léčivech (jakož i z licenčního řádu žalované) vyplývá, že stejná osoba může vykonávat funkci vedoucího lékárníka jen pro jednu lékárnu.

V dané věci však žalobce v době podání žádosti již působil v pozici vedoucího lékárníka v lékárně v Žiželicích, žalovaná proto nemohla vydat osvědčení pro výkon funkce vedoucího lékárníka v další lékárně (lékárna v Říčanech). Žalovaná tak dle názoru městského soudu správně dospěla k závěru, že vyhovění žádosti žalobce o vydání osvědčení pro výkon funkce vedoucího lékárníka v lékárně v Říčanech brání překážka spočívající v existenci osvědčení pro výkon funkce vedoucího lékárníka v Žiželicích, přičemž žalobce na tuto vadu žádosti upozornila a vyzvala jej k nápravě. Jelikož žalobce této výzvě nevyhověl, žalované nezbylo než žádost zamítnout. Městský soud nepřisvědčil ani další žalobní argumentaci a žalobu jako nedůvodnou zamítl. Plné znění rozsudku městského soudu je dostupné na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

II.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Podle stěžovatele správní orgán a městský soud provedly nesprávný výklad § 79 odst. 6 zákona o léčivech. Stěžovatel je názoru, že uvedené ustanovení bylo přijato s cílem zabránit praxi velkých lékárenských řetězců, a podpořit tak vznik a udržitelnost malých lékáren. Dále poukázal na náklady spojené s vybudováním lékárny v Žiželicích a její současnou ekonomickou situaci v důsledku změn lékárenského trhu. Tento stav přinutil stěžovatele vzniklou situaci řešit uzavřením nového pracovního poměru v lékárně v Říčanech. Stěžovatel dále poukázal na dřívější přístup správního orgánu k jeho osobě, zejména pak na to, že za dřívější provozování lékárny v Žiželicích bez osvědčení mu byla uložena pokuta. Výslovně dodal, že provedený výklad zasahuje i do „ústavní svobody lékárníka“. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

[4] Žalovaná podala ke kasační stížnosti vyjádření, v němž se ztotožnila s právním posouzením provedeným městským soudem, které dále rozvedla. Podle žalované nelze souhlasit s tím, že důvodem pro přijetí podmínky výkonu jedné funkce vedoucího lékárníka bylo brojit proti praxi velkých lékárenských řetězců. Důvodem přijetí konceptu jednoho vedoucího lékárníka pro jednu lékárnu bylo dosažení toho, aby byl provoz lékárny personálně zajištěn farmaceutem se specializovanou způsobilostí, který se bude dostatečně koncentrovat na plnění svých úkolů při vedení jedné lékárny (což by nebylo možné, kdyby funkci vedoucího lékárníka vykonával ve více lékárnách současně). Ani další argumentaci stěžovatele nelze dle názoru žalované shledat případnou. Žalovaná proto navrhla kasační stížnost zamítnout. Požádala o přiznání náhrady nákladů řízení za jeden úkon právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti).

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Předmětem přezkumu je rozhodnutí, kterým žalovaná zamítlá žádost stěžovatele o vydání osvědčení pro výkon funkce vedoucího lékárníka.

pokračování

[8] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že došlo k nesprávnému výkladu § 79 odst. 6 zákona o léčivech. Nejvyšší správní soud mu nepřisvědčil. Plně se ztotožnil s výkladem provedeným městským soudem a žalovanou, ke kterému dodává následující:

[9] Podle § 79 odst. 6 zákona o léčivech (ve znění účinném od 2. 4. 2013): *Poskytovatel lékárenských zdravotních služeb musí mít pro každou lékárnou ustanovenou nejméně 1 osobu se specializovanou způsobilostí farmaceuta (dále jen „vedoucí lékárník“) odpovědnou za to, že zacházení s léčivy v lékárně odpovídá tomuto zákonu. Vedoucím lékárníkem může být poskytovatel lékárenských zdravotních služeb, pokud splňuje kvalifikační požadavky podle věty první. V lékárně po dobu jejího provozu musí být vždy přítomen vedoucí lékárník nebo jím pověřený farmaceut. **Stejná osoba může být ustanovena vedoucím lékárníkem jen pro jednu lékárnou.** (důraz přidán).*

[10] Z citovaného ustanovení vyplývá, že poskytovatel lékárenských zdravotních služeb musí mít pro každou lékárnou ustanovenou nejméně jednu osobu se specializovanou způsobilostí farmaceuta – tzv. vedoucího lékárníka, který je odpovědný za zacházení s léčivy v souladu se zákonem o léčivech.

[11] Stejná osoba přitom může být podle výslovné dikce zákona (viz § 79 odst. 6 poslední věta zákona o léčivech – shora zvýrazněna) *ustanovena vedoucím lékárníkem jen pro jednu lékárnou*. Zákon tedy explicitně stanoví, že jedna a tatáž osoba může být ustanovena vedoucím lékárníkem pouze pro jednu lékárnou. Uvedená norma je podle názoru Nejvyššího správního soudu formulována zcela jednoznačně a nezbuzuje pochybnosti o svém pravém významu. Ostatně ty nevyplývuly ani na základě aplikace dalších výkladových metod (k metodám výkladu a jejich aplikaci srov. např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2005, č. j. 1 Afs 86/2004 - 54, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2016, č. j. 3 Ads 258/2015 - 30, ze dne 28. 6. 2017, č. j. 4 Afs 88/2017 - 35, jakož i nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, ze dne 3. 2. 1999, sp. zn. Pl. ÚS 19/98, ze dne 12. 11. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 22/13, či ze dne 31. 8. 2015, sp. zn. II. ÚS 1287/14).

[12] Shora zvýrazněná věta (*Stejná osoba může být ustanovena vedoucím lékárníkem jen pro jednu lékárnou*) byla do § 79 odst. 6 zákona o léčivech vložena s účinností od 2. 4. 2013. Před tímto datem bylo znění šestého odstavce § 79 zákona o léčivech následující: *Poskytovatel lékárenských zdravotních služeb musí mít pro každou lékárnou ustanovenou nejméně 1 osobu se specializovanou způsobilostí farmaceuta (dále jen „vedoucí lékárník“) odpovědnou za to, že zacházení s léčivy v lékárně odpovídá tomuto zákonu. Vedoucím lékárníkem může být poskytovatel lékárenských zdravotních služeb, pokud splňuje kvalifikační požadavky podle věty první. V lékárně po dobu jejího provozu musí být vždy přítomen vedoucí lékárník nebo jím pověřený farmaceut.*

[13] Ke změně (doplnění) § 79 odst. 6 zákona o léčivech došlo na základě zákona č. 70/2013 Sb. Jak vyplývá z procesu projednávání uvedeného zákona, poslanec Jiří Skalický vznesl k návrhu zákona pozměňovací návrh, kterým navrhl vložit do § 79 odst. 6 zákona o léčivech větu: *Stejná osoba může být ustanovena vedoucím lékárníkem jen pro jednu lékárnou.*

[14] Tento pozměňovací návrh odůvodnil následovně: *„Ačkoliv je pochopitelné, že smyslem funkce vedoucího lékárníka je odborně vést lékárnou a že odpovědný výkon této funkce vylučuje působení jednoho farmaceuta ve více lékárnách, zkušenosti se zněním ustanovení o odborném zástupci v zákoně o zdravotních službách ukazují, že pokud v zákoně není výslovně uvedeno, kolik funkcí může jedna osoba vykonávat, pak v praxi často dochází k výkonu mnoha funkcí jednou osobou. Navrhované ustanovení preventivně staví najisto, že jedna osoba může jako vedoucí lékárník pracovat jen v jedné*

lékárně.“ (viz odůvodnění pozměňovacího návrhu č. 3 ke sněmovnímu tisku č. 783; přístupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=3206&o=6&td=22&cu=22>).

[15] Poslanecká sněmovna následně přijala zákon č. 70/2013 Sb. i ve znění uvedeného pozměňovacího návrhu, přičemž tento nabyl účinnosti dne 2. 4. 2013. S účinností od 2. 4. 2013 byla tedy do § 79 odst. 6 zákona o léčivech vložena norma umožňující ustanovit jednu a tutéž osobu *vedoucím lékárníkem jen pro jednu lékárnou*.

[16] Ani systematickým výkladem nelze dospět k závěru, že by zákon o léčivech umožňoval ustanovit jednu osobu vedoucím lékárníkem pro více lékáren. To nevyplývá ani z dalších relevantních právních předpisů (zejména viz zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře, ve znění pozdějších předpisů; dále též „zákon č. 220/1991 Sb.“). Nejvyšší správní soud dodává, že i podle § 4 odst. 3 Licenčního řádu České lékárnické komory účinného od 1. 12. 2015 bylo možno lékárníkovi vydat *pouze jedno osvědčení k výkonu funkce vedoucího lékárníka v jedné lékárně*.

[17] Podle názoru Nejvyššího správního soudu výklad předmětné normy ze strany městského soudu a žalované odpovídá i cíli, resp. smyslu zákona o léčivech, kterým je mj. i zabezpečit co nejvyšší možnou ochranu zdraví osob využívajících služeb lékáren (vedle úvodních ustanovení zákona o léčivech viz i důvodovou zprávu k tomuto zákonu – přístupná např. na <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=223&CT1=0#prilohy>). Jak přitom vyplývá z konstantní judikatury, sleduje-li tedy právní norma určitý cíl, je nutno ji interpretovat tak, aby byl tento cíl umožněn a nikoliv aby jeho dosažení bylo výkladem normy ztíženo, či dokonce zcela eliminováno (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2007, č. j. 1 As 24/2006 - 86, ze dne 8. 7. 2017, č. j. 4 Ads 82/2017 - 41, či náleží Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2015, sp. zn. II. ÚS 1287/14). Je to přitom i žalovaná, kdo má zajišťovat plnění uvedeného cíle: *„Základním smyslem a účelem zdravotnických profesních komor je zajištění potřebné odborné úrovně služeb, které lékaři, stomatologové a lékárníci svým zákazníkům poskytují. Vzhledem k tomu, že se jedná o služby sofistikované, u nichž není pro běžného zákazníka ani pro třetí osobu, jež nemá potřebné odborné znalosti, jednoduché posoudit jejich odbornou kvalitu a to, zda byly poskytnuty patřičným způsobem a v patřičném rozsahu, a o služby, jež úzce souvisejí se zachováním života a zdraví lidí, shledal zákonodárce, že dohled nad odbornou úrovní a etikou poskytování těchto služeb mají v určité míře vedle orgánů státní správy provádět i veřejnoprávní samosprávné profesní korporace, založené na vzájemné kontrole vykonavatelů těchto profesí prostřednictvím jejich profesních kolegů.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 As 9/2005 - 84, č. 673/2005 Sb. NSS).

[18] Z uvedených důvodů se Nejvyšší správní soud ztotožnil s městským soudem v nosném závěru, že jedna a tatáž osoba může být ustanovena vedoucím lékárníkem jen pro jednu lékárnou.

[19] Ze správního spisu přitom vyplývá, že stěžovatel v době rozhodování o předmětné žádosti o vydání osvědčení pro funkci vedoucího lékárníka pro lékárnou v Říčanech (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2014, č. j. 8 As 114/2013 - 36, rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2014, č. j. 3 Ads 37/2012 - 30) disponoval osvědčením č. 248/2014, na základě kterého vykonával funkci vedoucího lékárníka v jiné lékárně - lékárně v Žiželicích. To ostatně stěžovatel v kasační stížnosti ani nezpochybňoval.

[20] Za této situace proto žalovaná nepochybila, pokud stěžovateli (další) požadované osvědčení nevydala. Žalovaná postupovala v souladu s § 79 odst. 6 *in fine* zákona o léčivech.

[21] Uvedené ustanovení zákona o léčivech (jakož ani žádná jiná právní norma) přitom neumožňuje zohlednit, že stěžovatel jako provozovatel lékárně v Žiželicích byl zároveň

pokračování

osobou se specializovanou způsobilostí farmaceuta, příp., že byl poskytovatelem lékárenských zdravotních služeb. Jak již uvedl městský soud, zákon nerozlišuje, v jakém pracovněprávním postavením se vedoucí pracovník nachází – zda je ustanoven v rámci pracovněprávního vztahu, ve kterém tuto funkci vykonává pro svého zaměstnavatele (případ lékárny v Říčanech), či zda tuto funkci vykonává v rámci poskytování zdravotních služeb lékárenské péče při výkonu své soukromé praxe (případ lékárny v Žiželicích nad Cidlinou). Ze zákona o léčivech nevyplývá ani to, že by měl být činěn (z pohledu vydání osvědčení pro výkon funkce vedoucího lékárníka) rozdíl mezi malými či velkými lékárnami (lékárenskými řetězci), že by měla být zohledněna výše investice do dříve vybudované lékárny, ekonomická situace, atp. Zákon stěžovatelem akcentované okolnosti zohlednit neumožňuje, přičemž jednoznačně stanoví, že jedné osobě nelze vydat vícero osvědčení pro výkon funkce vedoucího lékárníka. Nutno dodat, že čl. 6 Licenčního řádu České lékárnické komory vyžaduje osobní účast vedoucího lékárníka v lékárně, a to po minimálně stanovenou dobu. Štěpení této doby mezi více lékáren (jak stěžovatel v kasační stížnosti navrhuje) přitom zcela jistě nelze hodnotit jako odpovídající cíli, resp. smyslu právní úpravy (viz výše).

[22] Pokud pak stěžovatel výslovně namítal, že provedený výklad zasahuje i do „ústavní svobody lékárníka“, konstatuje soud, že v ústavním pořádku České republiky není taková svoboda explicitně zmíněna. Pokud uvedenou argumentací stěžovatel cílil na čl. 26 Listiny základních práv a svobod, konstatuje soud, že podle uvedeného článku: *(1) Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost. (2) Zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností.* Takovým zákonem je přitom jednoznačně i zákon o léčivech, který umožňuje ustanovit jednu a tutéž osobu vedoucím lékárníkem jen pro jednu lékárnu.

[23] Jestliže pak stěžovatel poukazoval na to, že mu byla v minulosti uložena pokuta za provozování lékárny v Žiželicích, konstatuje soud, že v nyní projednávané věci není předmětem soudního přezkumu rozhodnutí o uložení pokuty, ale rozhodnutí o nevyhovění žádosti požadující vydání osvědčení pro výkon funkce vedoucího lékárníka v další lékárně. Nejvyšší správní soud v obecné rovině dodává, že postupem při sankcionování stěžovatele za vykonávání funkce vedoucího lékárníka bez osvědčení se zabýval v rozsudku ze dne 28. 3. 2019, č. j. 7 As 62/2018 - 37, kterým zamítl kasační stížnost žalované proti zrušujícímu rozsudku Městského soudu v Praze.

[24] Nejvyšší správní soud neshledal v postupu městského soudu ani žádné další nezákonnosti či vady, pro které by bylo třeba přistoupit ke zrušení jeho rozsudku. Městský soud správně žalobu připustil k věcnému přezkumu, správně vyložil předmětné ustanovení a i v dalších ohledech postupoval v souladu s právní úpravou a judikaturou (zejména viz § 2 odst. 4 zákona č. 220/1991 Sb., § 79 odst. 6 zákona o léčivech a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 As 9/2005 - 84, č. 673/2005 Sb. NSS, ze dne 28. 4. 2011, č. j. 3 Ads 163/2010 - 75, ze dne 27. 4. 2016, č. j. 6 As 173/2015 - 46, ze dne 6. 6. 2019, č. j. 1 As 320/2018 - 39).

[25] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[26] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná je pak samosprávnou veřejnoprávní korporací, která disponuje dostatečným odborným aparátem, aby mohla v řízení o kasační stížnosti odpovídajícím způsobem jednat bez využití právní pomoci. Pokud využila služeb advokáta

k sepisu vyjádření ke kasační stížnosti, nepovažuje Nejvyšší správní soud tyto náklady za nutné ani účelně vynaložené, a proto jí i přes její úspěch ve věci náhradu nákladů právního zastoupení v řízení o kasační stížnosti nepřiznal (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2016, č. j. 6 As 173/2015 - 46).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. listopadu 2019

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu